

POROČILO DELA V OKVIRU PROJEKTA LINPILCARE v šolskem letu 2016/2017

Tim: Anja Šircelj Istenič, Emiljana Baraga, Martina Hiti, Julija Bombač, Anita Šen, Urška Drobnič, Tomaž Lulik, Tjaša Prudič

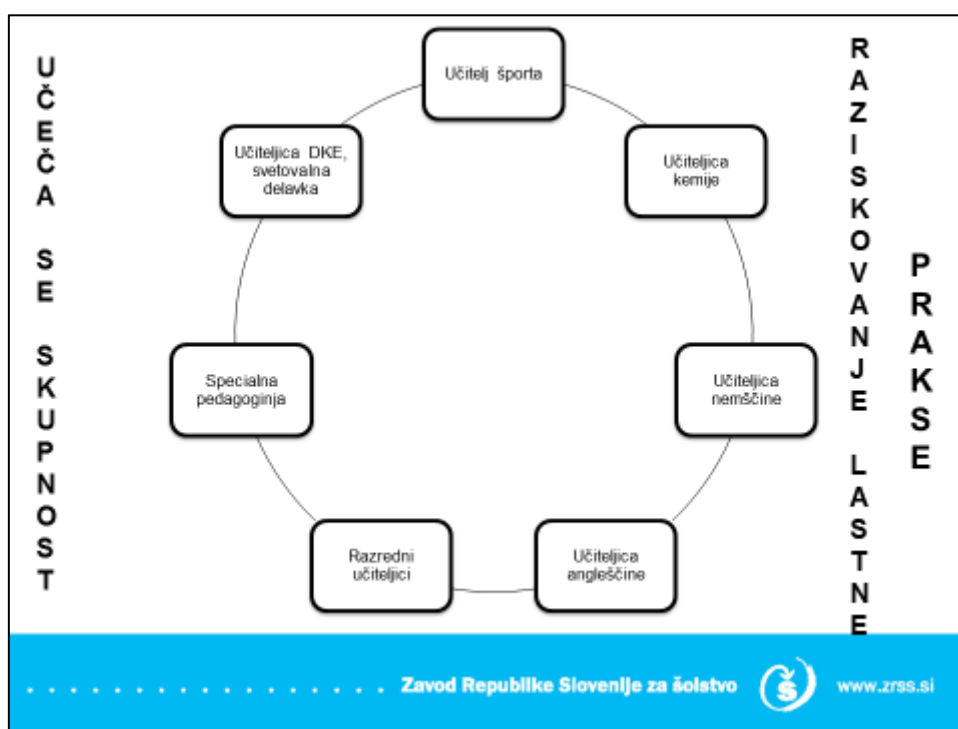
OŠ „Jožeta Krajca“ Rakek

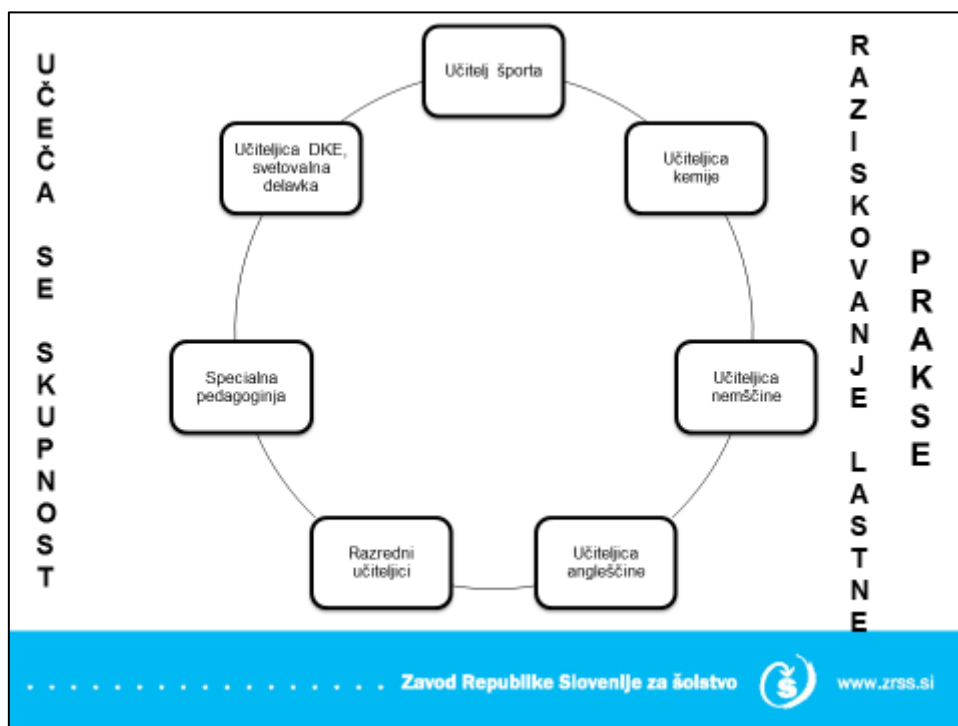
NAMEN
Obdržati in dvigniti nivo bralne pismenosti naših učencev.

PRIORITETA ŠOLE
Kako – s katerimi strategijami poučevanja voditi učence, da bodo dosegli višji nivo razumevanja?

V DRUGEM LETU PROJEKTA
Razširiti dobro delo v okviru učeče se skupnosti na celotno šolo in širše.

..... Zavod Republike Slovenije za šolstvo
www.zrss.si





MNENJA ČLANOV UČEČE SE SKUPNOSTI

- „Pri projektu Linpilcare sem se srečala z novimi znanji, o katerih prej nisem veliko razmišljala.“
- „Vse to je doprineslo k temu, da sem bolj zadovoljna s svojim načinom dela, saj se je to pokazalo tudi kot velik doprinos pri znanju, uspešnosti in večji aktivnosti samih učencev.“
- „Izdelala sem nekaj učnih kompletov, ki jih bom še dopolnjevala.“
- „V skupini je bilo prijetno in sproščeno vzdušje, zelo pomirjajoče in me je vedno napolnilo z novo energijo.“

MNENJA ČLANOV UČEČE SE SKUPNOSTI

- „Kot članici učeče skupnosti mi je bilo v veliko veselje spoznavati delo ter pristope pri kolegih učiteljih različnih predmetov (šport, kemija, DSP, etika, jeziki). Nekatere njihove didaktične pristope bom lahko uporabila v svoji praksi.“
- „Samega sebe sem pripravil do nekaterih sprememb pri delu z učenci, do katerih sem bil pred samim projektom nekoliko skeptičen.“
- „Motivacija za nadaljnje dobro delo in še bolj dobro razvijanje sposobnosti učencev.“

MNENJA ČLANOV UČEČE SE SKUPNOSTI

- „Ugotovila, da zmorem in znam poučevati tudi drugače.“
- „Učeča se skupnost, v kateri sem imela možnost sodelovati že pred tem projektom, je skupina, kjer si med seboj zaupamo in upamo razkriti svoje strahove in povedati svoja mnenja, torej si biti kritični prijatelji. Vesela in hvaležna sem za te izkušnje in vso pomoč kolegic in kolegov v trenutkih, ko sem se znašla v slepi ulici.“

SODELOVANJE v projektu LINPILCARE je naši šoli prineslo:

- učečo se skupnost, v kateri so se člani dobro počutili, sodelovali med seboj, pomagali drug drugemu iskati rešitev in se drug od drugega učili;
 - v tej učeči se skupnosti so člani pridobili:
 - o sodelovanje s predmetnimi svetovalci z ZRSŠ;
 - o spoznanje o moderacijskih veščinah in znanje uporabljati jih;
 - o poglobljeno znanje o različnih nivojih bralne pismenosti po S. Pečjak oz. po PISI;
 - o znanje v postavljanju nalog/navodil za vzpodbujanje in preverjanje različnih nivojev bralnega razumevanja;
 - o vpogled v lastno prakso in načrtovanje lastnega dela s pomočjo akcijskega načrtovanja;
 - o uporabo novih strategij pri poučevanju;
 - boljše razumevanje prebranega pri učencih;
 - razvijanje kritičnega mišljenja pri učencih;
- Izdali smo ZBORNIK – Nabor nalog, ki spodbujajo in preverjajo različne nivoje bralnega razumevanja;
- Povabili so nas, da kot razvojna šola sodelujemo v projektu OBJEM – Bralna pismenost in razvoj slovenščine (ZRSŠ, MIZŠ).

Poročilo pripravila

Tjaša Prudič

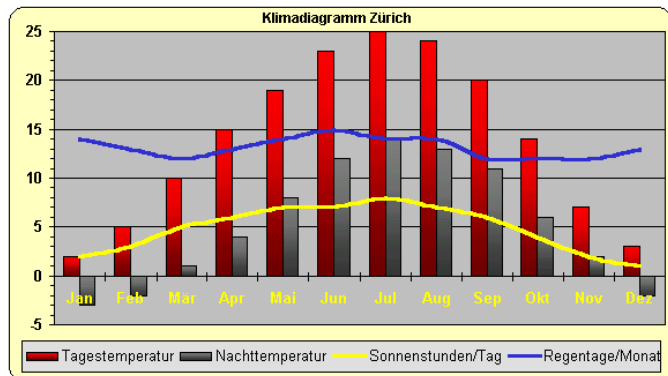
Ime in priimek	Anja Šircelj Istenič
Akcijsko vprašanje	
S katerimi dejavnostmi lahko zvišam nivo bralnega razumevanja v nemščini ter posledično dosežem višjo učenčevo samozavest pri samostojnem delu z besedili ter pri sporazumevanju v nemščini?	
Ocena začetnega stanja	
<p>Ob ocenjevanju začetnega stanja sem pri preverjanju bralnega razumevanja ugotovila, da večini učencev predstavlja veliko oviro že sama dolžina besedila. Daljšega besedila se učenci prestrašijo še preden začnejo z branjem, četudi je besedilo podprto s sliko in barvami.</p> <p>Poleg tega sem ugotovila, da učenci slabše rešujejo naloge, pri katerih morajo odgovarjati na vprašanja, odgovore sami poiskati oz. dopolniti ali samostojno napisati krajši sestavek v primerjavi z nalogami, kjer izbirajo med že ponujenimi odgovori (četudi je to naloga višjega nivoja).</p> <p>Ugotovila sem tudi, da večina učencev slabo sklepa oz. slabo povezuje že osvojeno znanje z novim (prepoznavanje besed iz iste besedne družine, prepoznavanje zloženek ...).</p>	
Aktivnosti za doseg cilja	
<p>Na podlagi dobljenih rezultatov in opazovanja načina spoprijemanja z izzivi pri delu z besedilom sem se odločila, da je potrebno delati na tehniki reševanja nalog (pristop do dela, način spoprijemanja z besedilom in nalogami, koraki reševanja) ter na višanju samozavesti pri samostojnem delu. To sem v zadnjih dveh letih poskušala dosežati na različne načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ samostojno, vodeno ali usmerjeno delo z različnimi vrstami besedil (aktualne teme, družba in kultura ...) – širjenje besedišča, izboljšanje načina dela z besedilom, ▪ samostojno delo z besedili (knjige za BZ, gradivo na temo Švica – dejstva, znamenitosti, zanimivosti, običaji, način življenja, hrana, podnebje, prazniki ...) – iskanje in zbiranje informacij, predstavitev svoje teme pred razredom ter priprava izročkov za sošolce, ▪ spoznavanje in raba stalnih besednih zvez (vsakdanje fraze, deli telesa ...) – širjenje besedišča, sklepanje/prepoznavanje novega besedišča na podlagi že znanega, ▪ pogostejša komunikacija v razredu na določeno (vsakdanjo) temo - višanje samozavesti. 	
Ocena stanja maj 2017	
<p>V teh dveh letih sem že pri vmesnih evalvacijah opazila postopno napredovanje učencev pri samostojnem delu z besedili – pri nekaterih je bil ta napredek večji, pri drugih manjši. Besedil se lotevajo bolj samozavestno in »spretno«, taktično ... Večina učencev se je izurila v hitrejšem in uspešnejšem načinu odgovarjanja na vprašanja ter iskanja odgovorov. Približno tretjina učencev (tako 8. kot 9. razreda) je tekom vmesnih evalvacij vidno napredovala na sklepanju in povezovanju že znanega z novim znanjem.</p> <p>Večina učencev je veliko pridobila tudi na samozavesti glede samostojnega dela in komunikacije v nemščini – pri svojem delu so suvereni, brez težav sodelujejo v razredu, poleg tega so aktivni tudi pri iskanju rešitev ter sklepanju iz že znanega pri pridobivanju nove snovi. V svojem govoru uporabljajo bogato besedišče ter zahtevnejše slovnične strukture. Pogosteje in bolj samozavestno se vključujejo v pogovor v razredu.</p> <p>Le dve učenki 9. razreda in dva učenca 8. razreda sta pri vmesnih evalvacijah pokazala minimalni napredek ter slabše reševala naloge, poleg tega se tudi v razredu raje ne izpostavljajo. Ob spodbudi in individualnem delu z njimi pa sem kljub vsemu opazila, da so tudi oni napredovali, čeprav tega frontalno v razredu ni opaziti.</p>	
Komentar	
Zadovoljna sem predvsem z dejstvom, da pri večini učencev ni več čutiti nejevolje in strahu, ki sta bila pred tem kar v veliki meri prisotna pri vsakokratnem delu z besedili. Učenci se veliko bolj pogumno spopadajo z izzivi, ki jih čakajo. Posledično so bolj samozavestni tudi pri komunikaciji v razredu.	

Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)

Primer izročkov za učence na temo Podnebje v Švici

KLIMA IN DER SCHWEIZ

- Bergklima in den Alpen
- Kontinentalklima in der Nordschweiz
- Mittelmeerklima in der Südschweiz



(Vir: <http://www.iten-online.ch/klima/europa/schweiz/zuerich.htm>)

- sonnig und viel Regen im Sommer
- die Tagestemperatur im Frühling und Herbst zwischen 8 und 15 Grad
- die Temperatur variiert je nach Höhenlage
- früher waren die Winter kalt und schneereich, heutzutage immer weniger Schnee (vor allem in den Bergen, weniger im Flachland)

Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Menim, da sem s sodelovanjem v tem projektu veliko pridobila tako jaz kot tudi - posredno preko mene - moji učenci.

Pri projektu Linpilcare sem se srečala z novimi znanji, o katerih prej nisem veliko razmišljala. Veliko bolj sem se poglobila v razumevanje in prepoznavanje različnih ravni bralne pismenosti. Urila sem se v postavljanju vprašanja različnih nivojev, o čemer pred tem nisem veliko razmišljala. Pridobila sem nova znanja s področja moderiranja in moderacijskih veščin ter spoznala prednosti učeče se skupnosti.

Kaj sem pridobil/a na osebostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Vsak projekt, v katerega smo vpeti, zagotovo prispeva tudi k napredku na osebostnem področju. S sodelovanjem v Linpilcaru sem postala precej bolj samozavestna pri postavljanju vprašanj in nalog različnih nivojev bralnega razumevanja. Poleg tega sem s pomočjo raziskovanja v zadnjih dveh letih ozavestila, s čim imajo učenci pri bralnem razumevanju največje težave, česa se bojijo in kako jim lahko pomagam pri premagovanju omenjenih ovir. Vse to je doprineslo k temu, da sem bolj zadovoljna s svojim načinom dela, saj se je to pokazalo tudi kot velik doprinos pri znanju, uspešnosti in večji aktivnosti samih učencev.

Ime in priimek	Emiljana Baraga
Akcijsko vprašanje	
V kolikšni meri lahko z načrtovanimi aktivnostmi v razredu dosežem hitrejše branje in višji nivo razumevanja in mišljenja?	
Ocena začetnega stanja	
Projekt se je izvajal v kombiniranem oddelku 4. in 5. razreda.	
<u>4.b – 14 učencev (4 dečki, 10 deklic) – v projekt vključeni v šol. l. 2016/2017</u>	
<p>Začetno stanje sem preverjala na področju bralnega in na področju slušnega razumevanja. Povprečen dosežek oddelka na področju bralnega razumevanja je bil dokaj visok: 60,4%, vendar so se kazale med učenci velike razlike. Zelo visoko stopnjo razumevanja so pokazali na 1. nivoju – 87,7% (po S. Pečjak), na 2. nivoju 61%, na najvišjem nivoju pa so imeli 32,6% uspeh. Kar 5 učencev na najzahtevnejšem nivoju razumevanja ni bilo uspešnih in niso dosegli točk.</p> <p>Na področju slušnega razumevanja je bil povprečen dosežek oddelka nižji (54%). Opazno, za 17% nižji, je bil rezultat na 1. nivoju razumevanja (70,7%), na drugem nivoju so dosegli 51% točk (10% manj), na 3. nivoju pa 40% (7,4% več). Le en učenec na 3. nivoju ni dosegel nobene točke. Iz rezultatov sem sklepala, da so pri branju bolj pozorni na podrobnosti, težje pa izluščijo bistvo besedila, medtem ko so pri slušnem razumevanju težje osredotočijo na podrobnosti. Ker sem tudi pri sprotne delu v oddelku zaznavala šibko slušno pozornost, sem si za cilj zadala izboljšanje slušnega razumevanja in višje rezultate na višjih nivojih bralnega razumevanja.</p>	
<u>5. b. – 3 učenci (1 deček in 2 deklici) – v projekt vključeni 2 leti (šol. l. 2015/2016 in 2016/2017)</u>	
<p>Ob začetku projekta (nov. 2015) so učenci na področju bralnega razumevanja dosegali 58,3% rezultat. Najuspešnejši so bili na 1. nivoju razumevanja, kjer so dosegli 82% točk, na drugem nivoju 52% točk, popolnoma neuspešni pa so bili na 3. nivoju, kjer niso dosegli nobene točke - 0%. Ob koncu 1. leta so dosegli za skoraj 10% višji povprečni rezultat (68%), najbolj so napredovali na 3. nivoju razumevanja.</p> <p>Na začetku 2. leta projekta so učenci reševali test bralnega razumevanja za 5. razred (ZRSŠ). Dosegli so le 49% povprečni rezultat. <u>Presenetljivo nizek je bil dosežek na 1. nivoju (le 52%)</u>, na drugem nivoju so bili uspešnejši, saj so dosegli 78% uspeh, na 3. nivoju pa 37% točk.</p> <p>Iz rezultata je bilo razbrati, da ne smem zanemariti dela na 1. nivoju razumevanja na račun razvijanja višjih nivojev, saj je za samostojno učenje pomembno tudi, da učenec v besedilu najde ključne podatke.</p> <p><i>*Op.: Med tremi učenci je ena učenka dosegla presentljivo nizek rezultat, kar zniža povprečne vrednosti oddelka.</i></p>	
Aktivnosti za dosego cilja	
<u>Cilji - 4. razred</u>	
Na osnovi zbranih rezultatov sem delo usmerila na dve ključni področji:	
<ol style="list-style-type: none"> krepitev slušnih zaznav in razvijanje višjih nivojev razumevanja in mišljenja ob poslušanju in razvijanje bralne tehnike in višjih nivojev bralnega razumevanja. 	
Aktivnosti:	
Vaje za razvijanje slušnih zaznav ; naloge ob poslušanju - reševanje ugank, problemskih situacij,...; branje v nadaljevanjih,..	
Usmerjeno branje - samostojno delo s pisnimi gradivi pri pouku s pomočjo pisnih (individualnih) načrtov dela .	
Spoznavanje enostavnih BUS ob različnih pisnih gradivih (književna in neknjižna besedila, sezname, navodila, grafi, tabele, problemske naloge,...).	
Sprotne ustne ali pisne povratne informacije, samopreverjanje in navajanje na samoevalvacijo. Vodenje dnevnika.	
<u>Cilji - 5. razred</u>	
Na osnovi izkušenj 1. leta in rezultatov ob začetku tega šolskega leta sem delo usmerila na krepitev vseh nivojev razumevanja besedil.	

Aktivnosti:

Usmerjeno branje - samostojno delo s pisnimi gradivi pri pouku s pomočjo pisnih (individualnih) načrtov dela .

Uporaba BUS ob različnih pisnih gradivih (učbenik, književna in neknjižna besedila, sezname, navodila, grafi, tabele, problemske naloge,...).

Izdelava povzetkov, poročil,...

Sprotne ustne ali pisne povratne informacije, samopreverjanje in navajanje na samoevalvacijo. Vodenje dnevnika.

Ocena stanja maj 2017**4. razred**

Zadnje preverjanje v marcu in aprilu je pokazalo, da so učenci napredovali tako na slušnem kot bralnem razumevanju in mišljenju.

Rezultati preverjanja **slušnega razumevanja** so pokazali največji napredek na 3. nivoju razumevanja (za več kot 30 %), nekoliko manj (12%) na 1. nivoju in najmanjši napredek na 2. nivoju (3%). Povprečni rezultat oddelka je 69%, kar je za 15% višje kot ob začetku leta. Nobeden od učencev ni bil neuspešen na 3. nivoju. Rezultat kaže na nekoliko boljše pozornost, kar se kaže tudi pri spremljanju pouka.

Rezultati preverjanja **bralnega razumevanja** pa so v primerjavi z začetnim stanjem za 7% višji. Povprečni rezultat oddelka je 67,5%. Tudi na tem področju se največji napredek kaže na 3. nivoju razumevanja (za 18%), medtem, ko se je na ostalih dveh področjih le malenkost izboljšal (okrog 2%). Najpomembnejše, po mojem mnenju, pa je to, da so bili tokrat vsi učenci uspešni na 3. nivoju razumevanja. Najnižji rezultat tega nivoja v oddelku je 25% točk.

5. razred

Pri petošolcih se na področju **bralnega razumevanja** kaže še večji napredek v primerjavi z začetnim stanjem v tem letu in ob začetku projekta. (**Glej opombo pri oceni začetnega stanja.*)

Na področju bralnega razumevanja so dosegli 80,3% rezultat, kar je kar 31% izboljšanje . Največji napredek se kaže pri 1. nivoju razumevanja (za 22%), na drugem nivoju 12% napredek in na 3. nivoju 16% napredek. Najnižji dosežek na 3. nivoju je 33,3%.

Komentar

Rezultati kažejo, da se z načrtnim delom da izboljšati posamezna področja učenja. Cilji so doseženi predvsem na področju bralnega razumevanja in mišljenja, v 4. razredu tudi slušnega razumevanja. Ugotovila sem, da sta to dva velika zalogaja, zato smo manj pozornosti namenili izboljševanju hitrosti branja, kar bo naloga za prihodnje leto. Pokazalo se je, da kljub želji, da izboljšujemo višje nivoje razumevanja in mišljenja, ne smemo zanemariti nižjih nivojev, ki pomenijo temelj (osnovno besedišče, podatki,...) za delo na višjih nivojih.

Težava, ki sem jo sama imela ob ocenjevanju začetnega in končnega stanja je v pomanjkanju veljavnih inštrumentov merjenja. Razen testa bralne pismenosti za 5. razred, ki je bil oblikovan na ZRSŠ, sem vse ostale teste izdelala sama. Kljub temu, da sem se mu skušala približati po zahtevnosti in zgradbi, je to še vedno dokaj subjektivno merjenje in je zato potrebno rezultate razumeti zgolj kot kazalnike rasti ali padanja uspešnosti na nekem področju.

Glede nato, da ob vsakodnevem delu v razredu pozitivne spremembe zaznavam tudi ob izdelkih večine učencev, se zdi, da kažejo dokaj realno stanje.

Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)

Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Ob svojem delu sem že v preteklosti dala poudarek na logičnem mišljenju, sklepanju, izdelavi povzetkov, poročil. V času projekta sem še več in bolj sistematično razmišljala o delu na različnih stopnjah zahtevnosti, večkrat sem povezovala vsebine različnih področij. Bolj sem bila pozorna na

učence, pri katerih so se pokazali nižji rezultati in skušala poiskati vzroke zanje. Izdelala sem nekaj učnih kompletov, ki jih bom še dopolnjevala.

Kaj sem pridobil/a na osebnostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Veliko sem pridobila od sodelavcev v skupini. Ker smo iz različnih področij, je bilo zanimivo in poučno spoznavati različne pristope in ideje, predvsem pa je bilo prijetno in sproščeno vzdušje v skupini zelo pomirjajoče in me je vedno napolnilo z novo energijo.

Ime in priimek	Julija Bombač
Akcijsko vprašanje	
Kako učenje BUS izboljša nivo učenčevega bralnega razumevanja?	
Ocena začetnega stanja	
Učenci so poznali klasično pojmovno mrežo, vendar so bile velike težave pri določanju ključnih besed ter iskanju bistvenih podatkov. Le te so pogosto pisali v obliki izpisov celih povedi ali celo sklopov iz besedila. Ob besedilu za učenje so pogosto obstali brez prave strategije dela. Bili so odvisni od učiteljevih ustnih ali pisnih navodil. Povezovanje znanja je bilo slabše.	
Aktivnosti za doseg cilja	
Pri različnih predmetih (SLJ, MAT, NIT, DRU, RU) so se učenci lotevali aktivnega dela z besedilom, spoznavali so različne učne strategije : strategije določanja bistva, povzemanja bistva, grafičnega prikaza bistva. Ob tem pa so se preverjali v nivoju razumevanja prebranega z odgovori na vprašanja, ki so bila postavljena na različnih ravneh. Besedila so bila iz različnih področji.	
Ocena stanja maj 2017	
Učenci poznajo in uporabljajo strategijo z grafičnim prikazom bistva ter povzemanja bistva. Napredovali so v določanju ključnih besed ter zapisu bistvenih podatkov, ki jih sedaj zapisujejo z bistvenimi podatki in ne s stavki. Besedila se lotijo samostojno, pri branju so aktivni.	
Komentar	
Sodelovanje v projektu je del moje pozornosti usmerilo tudi na nivo bralnega razumevanja ter na aktivnejše iskanje poti za doseg višje ravni. Rezultati ne morejo biti očitni, saj zahtevajo večletno delo in usmerjanje učencev, sem pa zadovoljna že z nekaterimi navadami, ki so jih učenci pridobili v urjenju kako se lotiti besedila. Učenci so pokazali večje zanimanje za branje leposlovnih besedil ter brali leposlovne knjige v prostem času v odmorih med urami.	
Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)	
Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
Kot članici učeče skupnosti mi je bilo v veliko veselje spoznavati delo ter pristope pri kolegi učiteljih različnih predmetov (šport, kemija, DSP, etika, jeziki).Nekatere njihove didaktične pristope bom lahko uporabila v svoji praksi.	
Kaj sem pridobil/a na osebostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
Delo v skupin je bilo zanimivo. Druženje je spodbujalo delo vsakega posameznika. Delo ni bilo čutiti, kot prisilo ampak kot poučno zabavo.	

Ime in priimek	Martina Hiti
Akcijsko vprašanje	
V kolikšni meri večja izpostavljenost nalogam višjih nivojev bralne pismenosti vpliva na razvoj višjih ravni bralne pismenosti?	
Ocena začetnega stanja	
<p>Opažam, da imajo učenci s posebnimi potrebami, pri katerih izvajam DSP, izredno <u>šibko razvito bralno razumevanje</u>. Predvidevam, da je to posledica <u>slabše tehnike branja</u>, saj branje še ni v celoti avtomatizirano. Učenci vse preveč časa porabijo za prebijanje skozi besedilo, posledica tega pa je, da premalo pozornosti posvečajo vsebini prebranega. Pri že tako <u>počasnem branju</u>, <u>berejo z napakami</u>, kar spremeni tudi vsebino zapisanega. Učenci imajo <u>šibko razvite strategije reševanja</u> in se v besedilih <u>težko orientirajo</u>.</p> <p>V raziskavo sem vključila 7 učencev s posebnimi potrebami od 6. do 9. razreda. Učenci so bili pri nalogah 1. ravni bralnega razumevanja uspešni v 80%. Uspešnost pri reševanju nalog druge ravni je bila bistveno nižja, pod 30%. Vprašanji, ki zahtevajo razumevanje višjih ravni bralne pismenosti, pa se niso niti lotili.</p> <p>Kot razloge za nižjo uspešnost pri bralnem razumevanju so navajali:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Vprašanj itak ne bom znal rešiti, za kaj bi se mučil z branjem in razmišljanjem." - "Ne razumem vsebine besedila.", "Veliko besed ne razumem." - "Besedilo je predolgo, potreboval bi preveč časa, da vse preberem.", "Vedno mi zmanjka časa." - "Ne vem, kje naj poiščem odgovor.", "Ne znam se lotiti reševanja." - "Ko pridem do konca besedila, že pozabim, kaj je pisalo na začetku." - "Ne upam si povedati/ zapisati, čeprav poznam odgovor.", "Nočem, da se mi sošolci smejiijo." - "Ne vem, če smem zapisati tak odgovor, ker se tega v šoli še nismo učili, sem pa to izvedel, ko smo šli s starši na izlet." - "Rajši bi povedal, kot zapisal; pisanja ne maram." - "Odgovor poznam, vendar stavka ne morem oblikovati in ga potem še zapisati." 	
Aktivnosti za doseg cilja	
<p>Po oceni začetnega stanja v prvem letu akcijskega raziskovanja sem začela z učenci aktivno izvajati različne vaje za integracijo možganskih polovic. V planu pa je bilo tudi, da učenci vsaj enkrat na teden rešujejo različna besedila bralnega razumevanja.</p> <p>Kaj kmalu sem prišla v slepo ulico, saj so učenci za krajše besedilo potrebovali celo šolsko uro, nekateri celo več. Ker je delo specialnega pedagoga zelo specifično, v eni šolski uri je potrebno obravnavati učno snov, nuditi dodatno razlago, izvajati korekcijske vaje, se z učenci pogovarjati, sem začela razmišljati o drugačni strategiji. Pri vseh težavah in primanjkljajih, ki jih učenci imajo in z do tremi urami DSP na teden, si namreč nisem mogla privoščiti, da dve uri posvetim razvijanju višjih nivojev bralne pismenosti.</p> <p>Razlogi, zakaj so učenci, pri katerih izvajam DSP, tako neuspešni pri nalogah bralnega razumevanja, so večplastni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifične učne težave (disleksija, motnje pozornosti, ...), - strategije reševanja so izredno slabo razvite, - v besedilu se ne znajdejo, so slabo organizirani, - ne zmorejo razmišljati izven okvirjev, nefleksibilno mišljenje, - nekateri imajo nizko stopnjo splošne poučnosti, - že pridobljenega znanja ne zmorejo prenašati v drugo situacijo. <p>Nekateri učenci nikoli ne bodo dobri oz. učinkoviti bralci, kljub ponavljajočim vajam za integracijo, korekcijskemu in bralnemu treningu, ... zato se mi je zdelo smiselno, da svoje delo v nadaljevanju raziskave usmerim v:</p>	

- razvijanje bralnih strategij,
- skupnim pogovorom in razmišljanju ob določeni vsebini,
- navajanje na povezovanje že znanih informacij.

Ure sem organizirala tako, da smo delali na besedilih, ki so bili tema učne snovi. Z učenci smo se prebijali skozi vsebino, se o temi pogovarjali, razmišljali in povezovali nove informacije z že znanimi, ter z izkušnjami, ki jih imajo. Za izvedbo učinkovitih ur je bilo potrebno veliko usmerjanja, vodenja, postavljanja podvprašanj in kreiranja resničnih življenjskih situacij s situacijo v besedilih. Veliko časa sem posvetila predpripravi na uro, saj sem želela, da učenci rešujejo naloge različnih nivojev, s tem pa sem se tudi sama učila postavljati vprašanja v vseh treh težavnostnih stopnjah.

Ocena stanja maj 2017

Po večmesečnem aktivnem delu na besedilih, vodenju pri obravnavanju različnih besedil, opažam naslednje:

Učenci:

- se bolj organizirano lotijo branja in reševanja,
- trudijo se in si upajo večkrat razmišljati izven okvirjev (v sproščenih situacijah),
- strategije reševanja so bistveno boljše,
- vsak si je izbral in uporablja strategijo, ki mu najbolj ustreza,
- ne obupajo takoj, so vztrajnejši, se trudijo narediti najboljše (jim je mar),
- učenci bolje rešujejo vprašanja 2. ravni bralnega razumevanja,
- pri osnovnih vprašanjih so večinoma uspešnejši,
- so veliko pridobili na splošni razgledanosti.

Opazila sem, da učenci kar veliko vedo, nekateri imajo kar precej izven šolskih izkušenj, so predvsem praktiki. Razgovorijo se v sproščenih situacijah, ko niso pod pritiskom, ko ne gre za oceno.

Še vedno pa:

- slabše rešujejo naloge najvišjega nivoja
- znanja težje povezujejo med seboj, potrebujejo ustrezne spodbude in sproščeno okolje.

Komentar

Zavedati se moramo, da so vprašanja, ki jih učenci z DSP rešujejo kot drugo raven, pri njihovih vrstnikih vprašanja prve ravni, ravno zaradi že omenjenih vzrokov (izredno slabe poučenosti, specifičnih primanjkljajev, nezaupanje vase zaradi negativnih izkušenj, stresa, ...).

Za doseganje boljših rezultatov na višjih nivojih bralnega razumevanja je potrebno sistematično večletno delo, ki temelji na zaupanju in sproščnem odnosu.

Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)

Ko smo konec meseca aprila 2017 z učenci naredili refleksijo zadnjih dveh let dela na področju razvijanja višjih ravni bralne pismenosti, sem jim prebrala njihova razmišljanja izpred dveh let (zapisana so v oceni začetnega stanja). Na vprašanje, kaj je sedaj drugače, boljše, slabše, ... so povedali naslednje:

- "Zdaj si upam."
- "Lažje se najdem v besedilu."
- "Vem, da veliko vem."
- "Vesela sem, da tudi jaz zmorem."
- "Še vedno ne berem dobro, ampak se vseeno lotim reševanja."
- "Še vedno lažje povem, kot zapišem."
- "Zmorem več, kot pred dvema letoma."
- "Upam si povedati, tudi če se nismo učili v šoli."

- "Vidim, da je bilo vredno vztrajati in aktivno sodelovati v razgovorih."

Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Aktivno sodelovanje v učeči se skupnosti mi je prineslo kar nekaj novega znanja. Vedno bolj sem uspešna in bolj sigurna vase pri oblikovanju vprašanj na vseh treh ravneh. Včasih moram sicer še vedno pokukati v zapiske, vendar sem ozavestila pomembnost ustreznega oblikovanja vprašanj, kjer moraš biti previden, da so vprašanja enoznačna. Vprašanja in naloge, ki jih sedaj zastavljam so bolj raznolike in usmerjene k cilju.

Lažje in uspešnejše se prilagajam značilnostim in posebnostim vsakega učenca posebej ter spodbujam učenje učenja.

Učeča se skupnost, v kateri sem imela možnost sodelovati že pred tem projektom, je skupina, kjer si med seboj zaupamo in upamo razkriti svoje strahove in povedati svoja mnenja, torej si biti kritični prijatelji. Vesela in hvaležna sem za te izkušnje in vso pomoč kolegic in kolegov v trenutkih, ko sem se znašla v slepi ulici.

Ozavestila sem pomembnost načrtovanja svojega dela v naprej in uskladiti aktivnosti s ciljem, ki ga želim doseči. V tem delu sem kar precej časa namenila razmišljanju in načrtovanju svojega dela.

Kaj sem pridobil/a na osebnostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE

Tako kot so povedali že moji učenci, vključeni v raziskovanje: "Zdaj si upam, zdaj znam."

Skupaj z njimi sem rasla tudi sama. Ozavestila sem stiske, težave, razloge za stanje, v katerem smo se znašli skupaj z učenci s posebnimi potrebami. Zavedam se, da šola ni prostor, kjer bi morali vsi in vsem ugajati, vendar je potrebno vsem zagotoviti možnost, da pokažejo svoje znanje in sposobnosti in jih pri tem ustrezno spodbujati.

Ime in priimek	Tomaž Lulik
Akcijsko vprašanje	
Kako lahko s skico gibalne naloge vplivamo na samostojnost učencev pri pouku predmeta ŠPO	
Ocena začetnega stanja	
Pri pouku predmeta Šport sem opazil, da učenci velikokrat niso bili pozorni na razlago snovi in potem, ko je bilo potrebno navodila pretvoriti v gibalno nalogo, so nastale težave. Ko sem pričel z izvajanjem projekta Linpilcare, so se moje domneve potrdile kot pravilne. Učenci so imeli pri pouku predmeta Šport v začetku kar nekaj težav pri tem, da so prebrana navodila znotraj testiranj uporabili za postavitev in izvedbo gibalne naloge.	
Aktivnosti za doseg cilja	
<ul style="list-style-type: none"> - Razumevanje skice oz. branje skice; - Razvijanje orientacije v prostoru; - Na podlagi skice (navodil) samostojna izvedba individualne gibalne naloge; - Na podlagi skice (navodil) samostojna izvedba skupinske gibalne naloge; - Samostojna priprava skice in izvedba. 	
Ocena stanja maj 2017	
<p>Ker je pri pouku predmeta Šport testiranje bralne pismenosti nekoliko specifično, sem si tudi svoje delo organiziral nekoliko drugače in nivoje bralne pismenosti nekoliko prilagodil (v dogovoru z gospo Nino Puhani, svetovalko na Zavodu za šolstvo).</p> <p>Učenci so skozi projekt ugotovili, kako pomembne so lahko posamezne podrobnosti za izvedbo gibalne naloge. Poizkušal sem jim prikazati, kako lahko malenkost popolnoma spremeni izvedbo naloge, zato sem v navodilih za opis nalog vključeval podrobnosti, ki so vplivale na izvedbo. Učenci so imeli pri tem kar nekaj težav, saj so si ob branju že kar predstavljali kako bodo izvedli nalogo in so malenkosti izpustili. Ob večkratnem opozarjanju je večina učencev tem napakam posvetila več pozornosti. V šolskem letu 2015/2016 smo z učenci 3x testirali 1. nivo razumevanja in 2x 2. nivo razumevanja. Ker sem opazil, da bi bilo 2. nivo razumevanja potrebno še enkrat testirati, smo tretje testiranje 2. nivoja opravili v šolskem letu 2016/2017 in takrat je bil pri učencih viden napredek v samem razumevanju skic in navodil za izvedbo gibalne naloge. V šolskem letu 2016-2017 smo potem testirali še 3. nivo razumevanja, kjer so učenci na podlagi skice pripravili pripomočke in s pomočjo opisa izvedli gibalno nalogo (učenci v skupinah sami pripravijo skico in opis izvedbe za sosednjo skupino).</p> <p>Menim, da smo ob koncu projekta vsi udeleženci spoznali nekatere nove prijeme in načine dela pri pouku športa in vse te stvari so pomenile nekakšno dodano vrednost pri samih urah.</p>	
Komentar	
Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)	
Video sem ti že poslal...	
Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
Znotraj projekta oz. znotraj izobraževanja v okviru projekta sem spoznal nekatere praktične prijeme, ki mi bodo pomagali pri sami izvedbi pouka.	
Kaj sem pridobil/a na osebnostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
Na osebnem področju sem se seznanil z novimi pristopi do otrok in do samega sela pri pouku. Samega sebe sem pripravil do nekaterih sprememb pri delu z učenci, do katerih sem bil pred samim projektom nekoliko skeptičen.	

Ime in priimek	Urška Drobnič
Akcijsko vprašanje	
Kako večja izpostavljenost nalogam višjega nivoja bralne pismenosti vpliva na razvoj višjih ravni bralne pismenosti pri posameznih učencih?	
Ocena začetnega stanja	
<p>Učenci se pri pouku angleščine večinoma srečujejo z nalogami bralnega razumevanja, kjer morajo izhajati le iz besedila, in ne smejo niti sklepati, niti uporabiti splošno znanje, lastne izkušnje ali izvirne odgovore, kar jih na nek način utesnjuje in/ali celo poneumlja. Najpogostejši tip naloge je odgovori na vprašanja. Naloge kreativnega pisanja sicer pogosto sledijo obravnavi besedila, vendar so pogosto v senci obravnave cilje slovnične strukture, niti učenci niti učitelji jih ne dojemamo kot naloge za razvijanje višjih ravni bralne pismenosti.</p> <p>Učenci so ob prvem preverjanju večinoma odgovaljali le na enostavna vprašanja, naloge višjih ravni pa večinoma pustili prazne.</p>	
Aktivnosti za doseg cilja	
<ul style="list-style-type: none"> - delo z različnimi vrstami besedil, spoznavanje žanrov - reševanje različnih tipov nalog za delo z besedilom - interpretacija prebranega, aplikacija prebranega - priprava nabora besedil in različnih vrst nalog za delo z besedili - strukturiranje nalog za delo z besedilom glede na nivoje bralne pismenosti (po S. Pečjak) 	
Ocena stanja maj 2017	
<p>Učenci so bolj pripravljeni na različno strukturo nalog in dejstvo, da pri nekaterih postavkah ne izhajajo le iz besedila, ampak samostojno razmišljajo, vključijo znanje tudi iz drugih področij, in so lahko v svojih odgovorih izvirni.</p> <p>Rezultati so pokazali, da je ob koncu šolskega leta pomembno večji odstotek učencev ustrezno reševal tudi naloge višjih ravni ali se jih vsaj lotil. Veliko učencev je pridobilo več zaupanja v lastne sposobnosti in izvirnost odgovorov. Posamezni nadarjeni učenci so cenili možnost lastnega izražanja na najvišji ravni bralne pismenosti, nekaterim pa je bilo to še vedno prezahtevno.</p>	
Komentar	
<p>Menim, da je prehod na delo z besedili na vseh ravneh bralne pismenosti tudi pri angleščini v zadnji triadi nujen za razvijanje spretnosti samostojne rabe jezika in boljše rezultate pri angleščini. Zagotovo ne dosegajo vsi učenci vseh ravni, kar je seveda pričakovati, je pa to lahko način spodbujanja nadarjenih učencev in zagotavljanje notranje diferenciacije. Razvijanje višjih miselnih procesov je prispevek k splošni usposobljenosti učencev za samostojno delo v šoli in izven nje.</p>	
Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)	
<p>Komentarji posameznih učencev:</p> <p>»Na živce mi je šlo, ko ste nam vedno govorili, da moramo izhajati samo iz besedila. Včasih sem kaj vedel kar tako, pa je bilo narobe, ker ni bilo v besedilu.«</p> <p>»Najbolj zoprne so vaje tipa 'prav, narobe, ni v besedilu'. Velikokrat nisem sigurna, če nekaj je, ali ni v besedilu, ker mešam s tistim, kar itak že vem.«</p> <p>»Me veseli, da je več vprašanj, kjer lahko uporabimo domišljijo.«</p> <p>»Lažje je reševati naloge, kjer so vsi odgovori v besedilu.«</p> <p>»Pri zadnjih nalogah* ponavadi ne vem, kaj bi napisal.« *naloge višjih ravni bralen pismenosti</p> <p>»Saj določene naloge so res težje, ampak je pa bolj zanimivo.«</p>	
Kaj sem pridobil/a na strokovnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
<p>Zmožnost tvorjenja nalog na treh ravneh bralne pismenosti, prirejanja nalog za belo z besedilom, iskanje miselnih izzivov.</p> <p>Motivacija za nadaljnje dobro delo in še bolj dobro razvijanje sposobnosti učencev.</p>	
Kaj sem pridobil/a na osebnostnem področju ob delu v projektu LINPILCARE	
<p>Povezanost članov učeče se skupnosti, medsebojno zaupanje, motivacija.</p>	

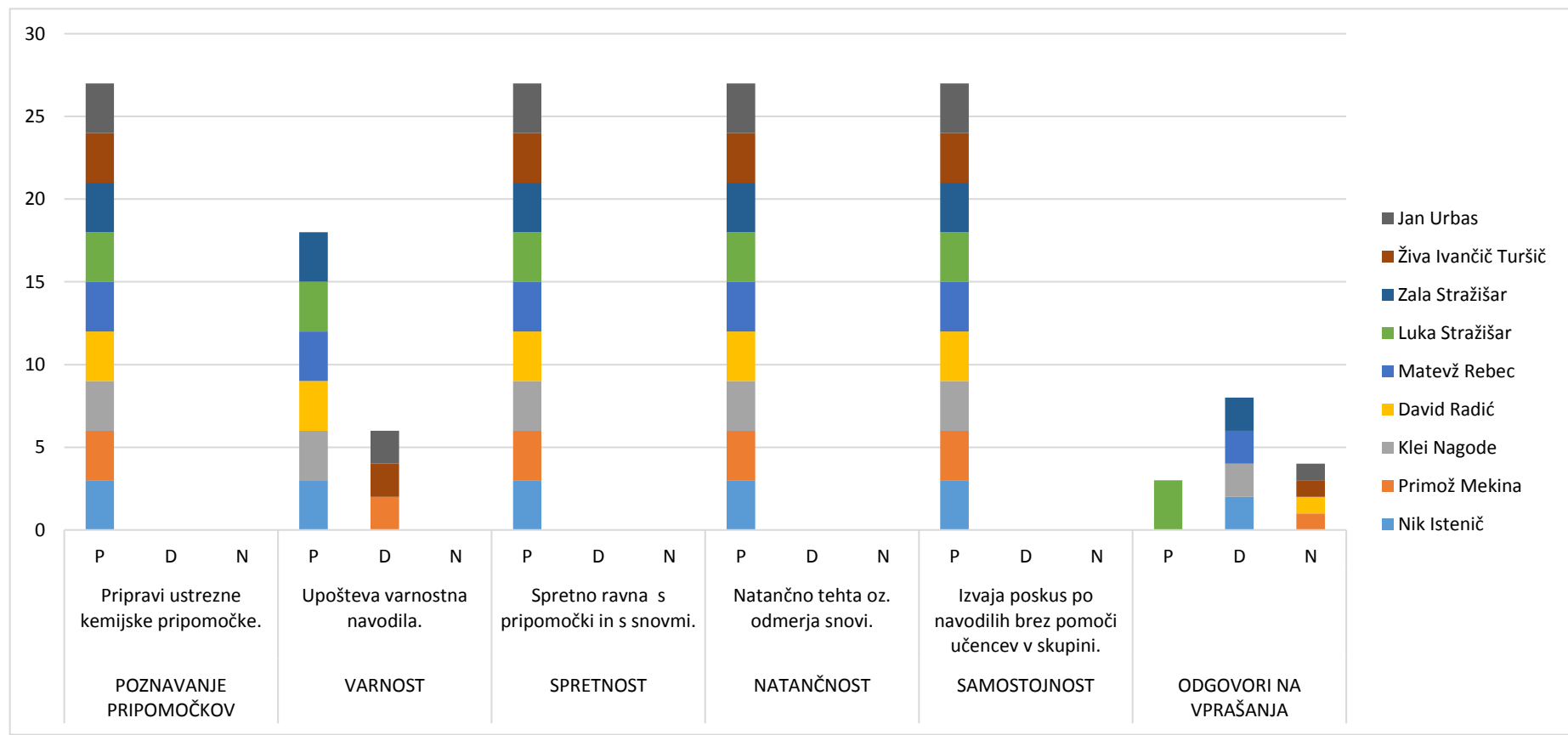
Ime in priimek Anita Šen

Akcijsko vprašanje

V kolikšni meri večja pogostost izvajanja praktičnega dela pri pouku kemije vpliva na natančno branje navodil in pravilno izvedbo poskusa ter na razvoj višjih nivojev bralnega razumevanja?

Ocena začetnega stanja

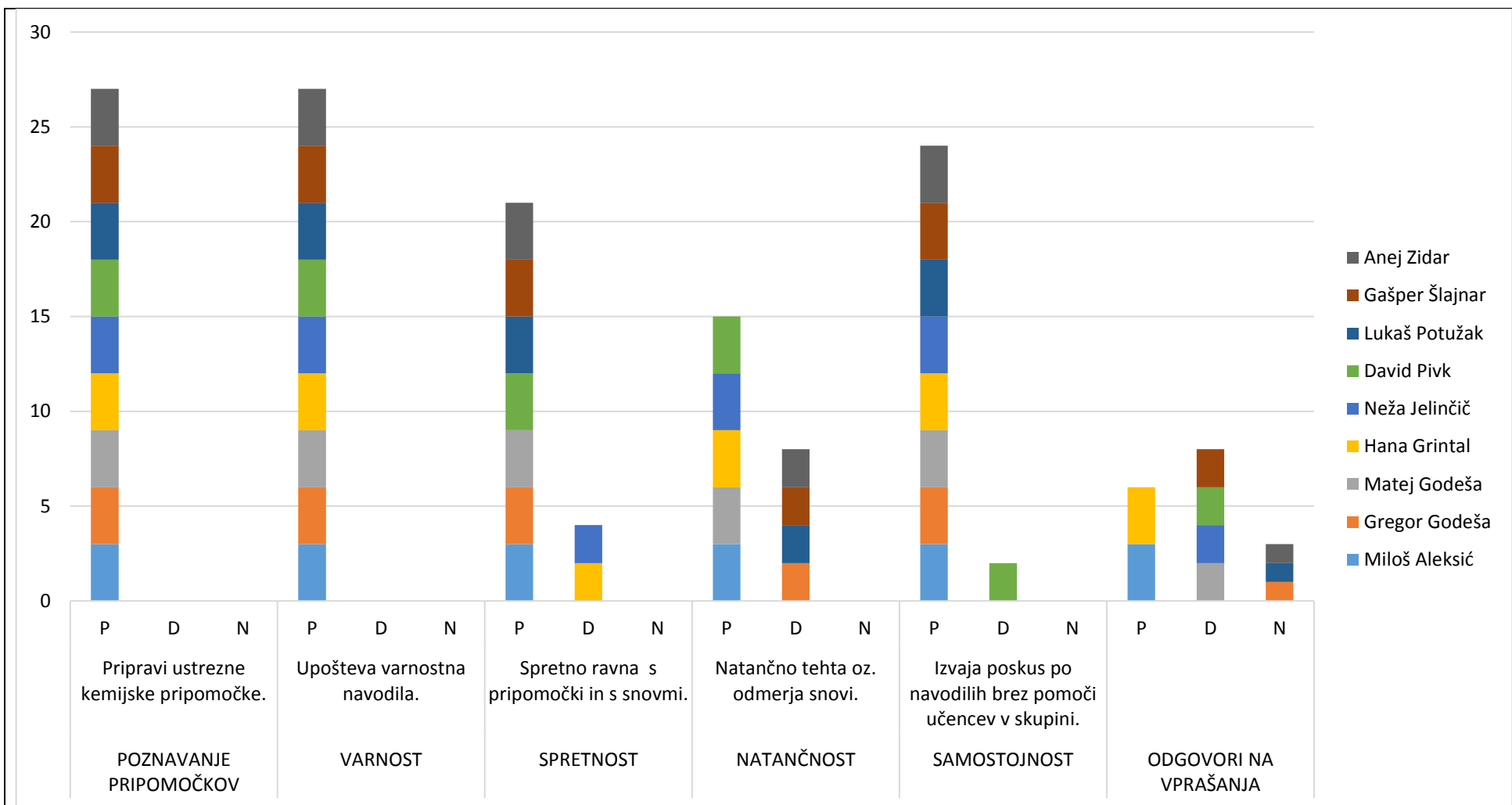
ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Kriminalistični center – severni pol (začetno stanje), 19. 12. 2016, POSKUSI V KEMIJI



LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

Vsi učenci prepoznavajo kemijske pripomočke, so spretni, natančni in pri delu samostojni. Večina učencev je upoštevala varnostna navodila. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog druge ravni od 60,0 do 100 % (prva raven od 17,5 do 82,0 % in tretja raven od 43,3 do 47,5 %).

ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Priprava raztopin - (začetno stanje), 6. 12. 2016, KEMIJA V ŽIVLJENJU



LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

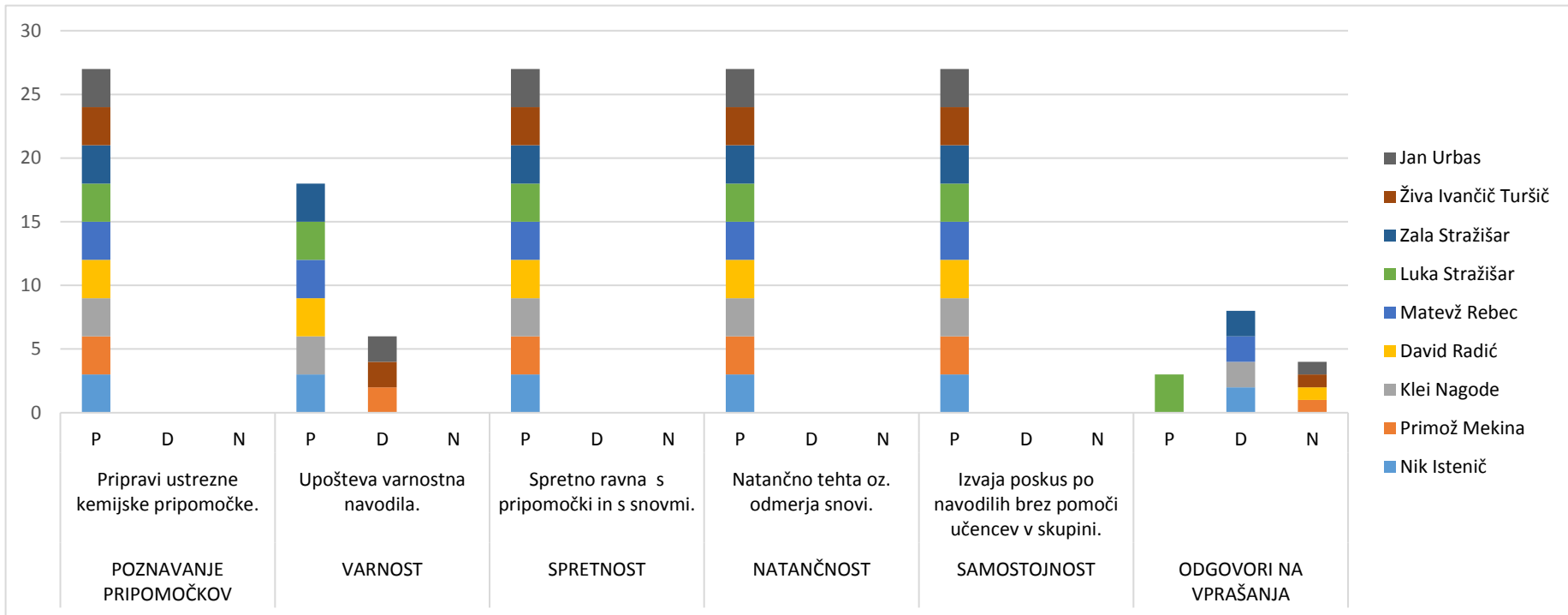
Vsi učenci prepoznajo kemijske pripomočke in upoštevajo varnostna navodila. Večina učencev je spretnih, natančnih in pri delu samostojnih. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog prve ravni od 88,9 do 100 % (druga raven od 22,2 do 66,7 % in tretja raven od 44,4 do 72,2 %).

Aktivnosti za doseg cilja

- Spremljanje učencev pri izvajanju kemijskega poskusa po navodilih.
- Iskanje podatkov o lastnostih in sestavi snovi v različnih virih (strokovna literatura, znanstveni članki).
- Pogostost Izvajanje praktičnega dela tako pri izbirnem predmetu, kot pri rednem pouku kemije. Pri rednem pouku kemije so opravili tudi projektno delo, kjer so si lahko sami zamislili poskus in ga demonstracijsko ali pa v tandemu oz. v skupini izvajali.
- Načrtovanje eksperimentalnega dela na podlagi raziskovalnega vprašanja.

Ocena stanja maj 2017

ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Reakcije kovin s kisljinami (končno stanje), 29. 5. 2017, POSKUSI V KEMIJI



LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

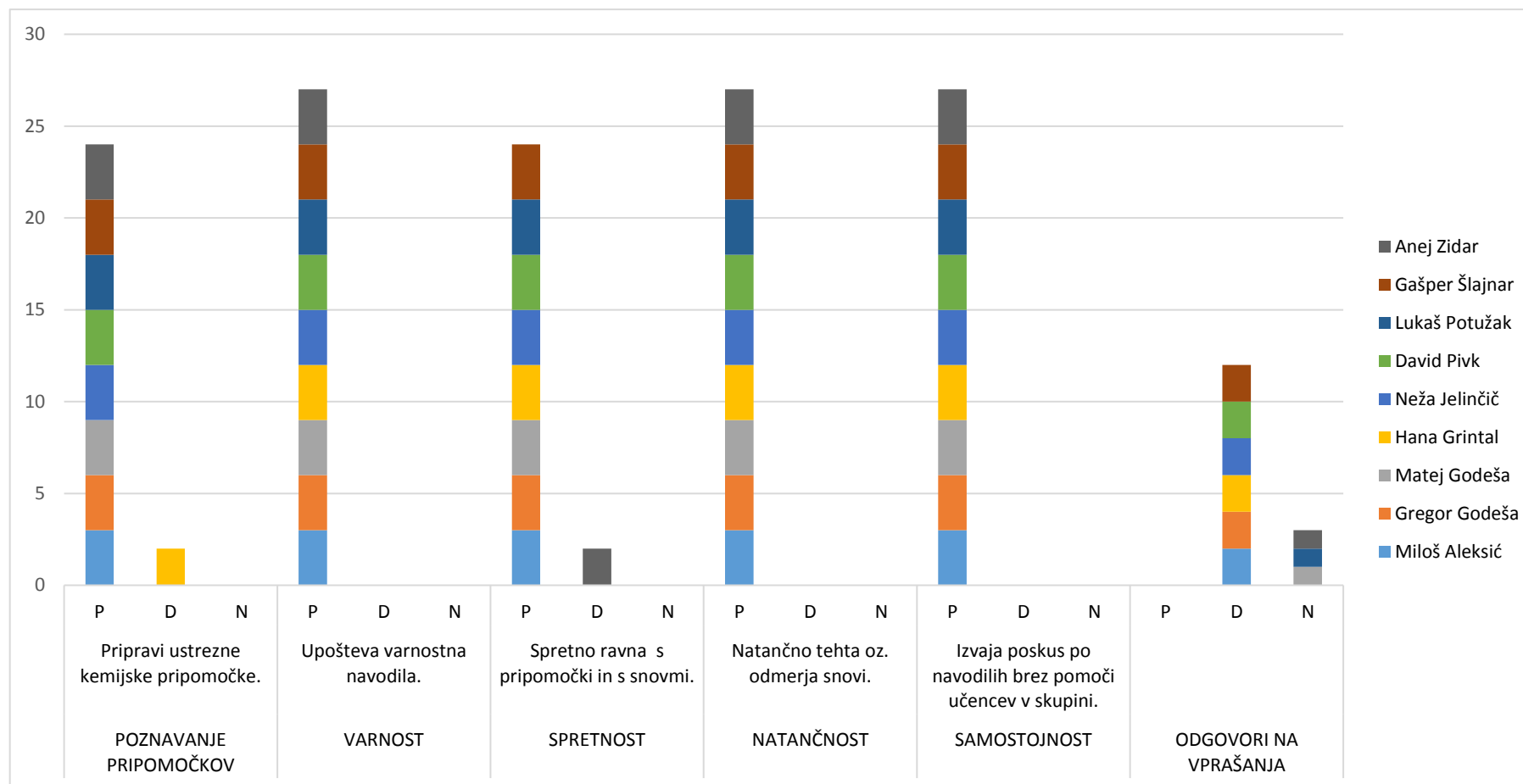
Vsi učenci prepoznajo kemijske pripomočke, so spretni, natančni in samostojni pri svojem delu. Večina otrok upošteva varnostna navodila. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog prve ravni od 83,3 do 87,1 % (druga raven od 36,1 do 50,0 % in tretja raven od 33,3 do 75,0 %).

Komentar

Pri analizi končnega stanja je, v primerjavi z začetnim stanjem, opazen večji napredek na prvi in tretji ravni bralnega razumevanja. Naloge oz. vprašanja druge ravni so bila vezana na projektno delo pri pouku. Kar pomeni, da je imel vsak učenec svojo tematiko, ki jo je predstavljal. Poleg tega se ob koncu leta kaže utrujenost

posameznikov in vključevanje učencev k drugim dejavnostim. Pri analizi vmesnega stanja so učenci kljub obilici dela, namreč izvedli so dva poskusa, pokazali veliko znanja in bralnega razumevanja.

ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Kemija lahko tudi diši (končno stanje), 16. 5. 2017, KEMIJA V ŽIVLJENJU



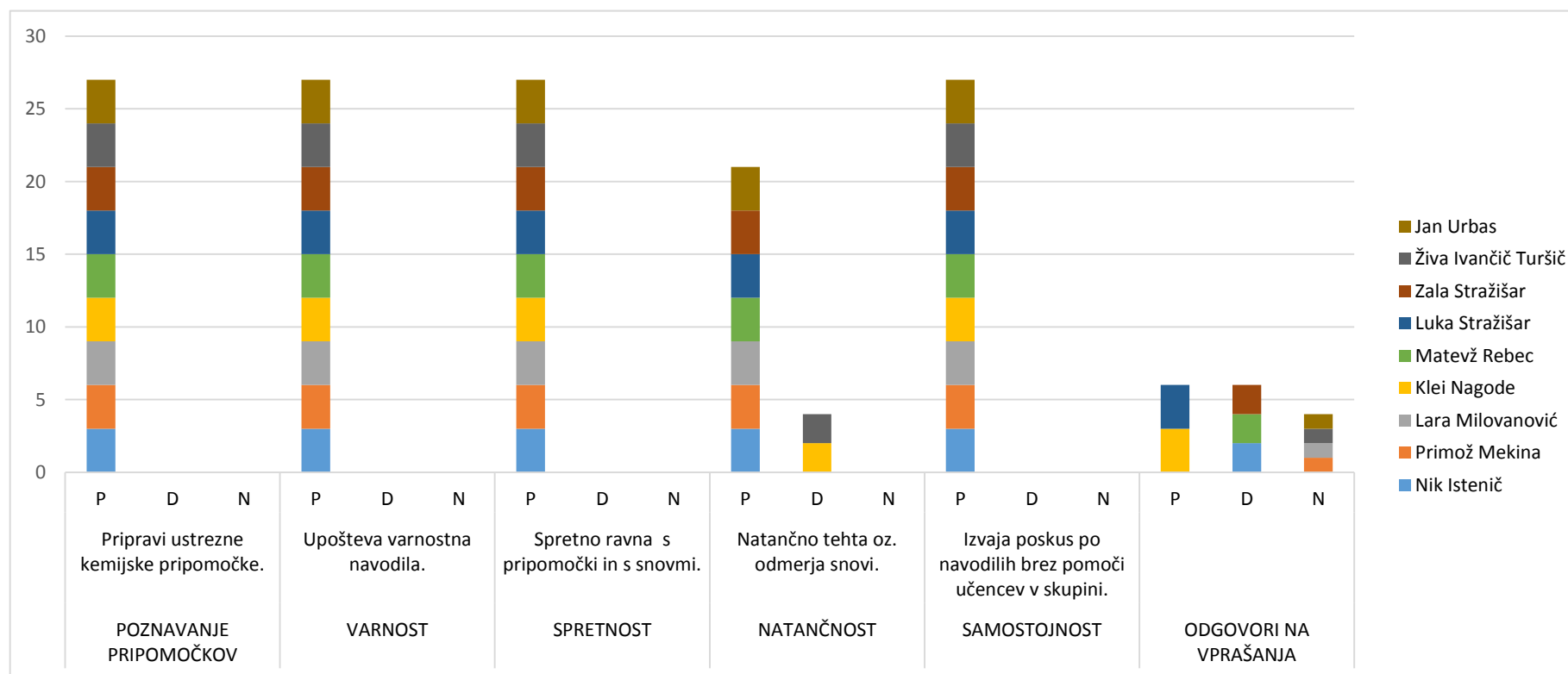
LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

Vsi učenci upoštevajo varnostna navodila, so natančni in pri delu samostojni. Večina učencev prepoznava kemijske pripomočke in so spretni pri svojem delu. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog prve ravni od 55,6 do 100,0 % (druga raven od 38,9 do 77,8 % in tretja raven od 33,3 do 77,8 %).

Komentar

Pri analizi končnega stanja je v primerjavi z začetnim stanjem opazen večji napredek na prvi in drugi ravni bralnega razumevanja. Naloge oz. vprašanja so bila vezana tudi na projektno delo pri pouku. Kar pomeni, da je imel vsak učenec svojo tematiko, ki jo je predstavljal. Poleg tega se ob koncu leta kaže utrujenost posameznikov in vključevanje učencev k drugim dejavnostim. Izbirni predmet se odvija na štirinajst dni in večinoma je bila obdelana snov pri rednem pouku že nekaj časa za nami, ko so se zopet znašli pred zahtevnejšimi nalogami in so bili primorani pomnjenja snovi za nazaj. Sicer pa so učenci pri reševanju raziskovalnega vprašanja pokazali veliko delovne vneme in so komaj čakali, v čem se bodo preizkusili, kakšen bo njihov na novo zastavljen problem.

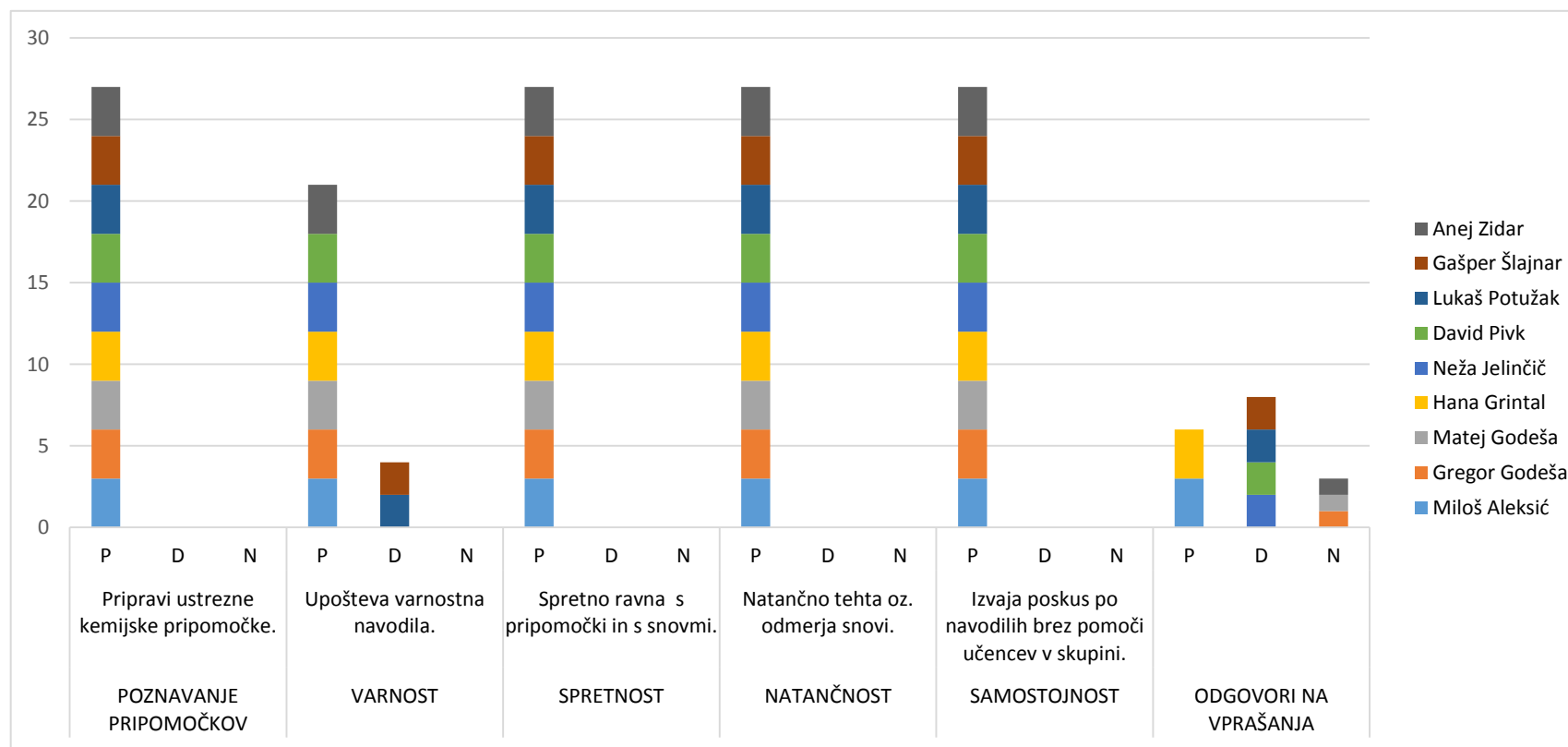
ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Skrito orožje svetlolask (vmesno stanje), 10. 4. 2017, POSKUSI V KEMIJI



LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

Vsi učenci prepoznajo kemijske pripomočke, upoštevajo varnostna navodila, so spretni in samostojni pri delu. Večina otrok je pri delu zelo natančnih. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog prve ravni od 80,0 do 95,0 % (druga raven od 65,0 do 82,5 % in tretja raven od 27,5 do 65,0 %). Učenci so izvajali dva poskusa in kljub večji količino podatkov zelo dobro rešili vprašanja, ki so bila zastavljena na prvi ravni bralnega razumevanja. Z delom učencev sem zelo zadovoljna. Pri samem delu so bili zelo motivirani, natančni, spretni, upoštevali so varnostna navodila, poskrbeli so za čist delovni prostor, pokazali so pozitiven odnos do varovanja našega okolja, kajti po končanem delu so odstranili kemikalije v zato namenjene posode. Pokazali so veliko kemijskega znanja ne glede na učno sposobnost posameznika znotraj skupine.

ANALIZA OCENJEVALNEGA LISTA PRI IZVAJANJU POSKUSA - Nasičenost in nenasičenost ogljikovodikov (vmesno stanje), 28. 3. 2017, KEMIJA V ŽIVLJENJU



LEGENDA: P – POPOLNO = 3 točke, D – DELNO = 2 točke, N – NEPOPOLNO = 1 točka

Vsi učenci prepoznajo kemijske pripomočke, so spretni, natančni in samostojni pri svojem delu. Večina otrok upošteva varnostna navodila. Pri reševanju nalog, ki so bile zastavljene na različnih nivojih bralnega razumevanja, so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog prve ravni, kjer so bili vsi 100,0 % (druga raven od 72,2 do 88,9 % in tretja raven od 22,2 do 63,9 %). Z delom učencev sem zelo zadovoljna. Pri samem delu so bili zelo motivirani, natančni, spretni, v večji meri so upoštevali varnostna navodila, poskrbeli so za čist delovni prostor, pokazali so pozitiven odnos do varovanja našega okolja, kajti po končanem delu so odstranili kemikalije v zato namenjene posode. Pokazali so veliko kemijskega znanja ne glede na učno sposobnost posameznika znotraj skupine.

Zanimiv izsek, ki bi lahko bil del skupne predstavitev (slikovno gradivo, učni list, video, razmišljanje učencev, graf, tabela ...)

KRIMINALISTIČNI CENTER – SEVERNI POL (začetno stanje) – izbirni predmet POSKUSI V KEMIJI

PRIPRAVA RAZTOPIN (začetno stanje) – izbirni predmet KEMIJA V ŽIVLJENJU

Priloženo pod tabelo.

Predlogi za delo učee se skupnosti za prihodnje šolsko leto

V prihodnjem šolskem letu 2017/2018 bom pri obeh izbirnih predmetih preizkusila iste naloge, na isti način kot v tem letu. Pri Poskusih v kemiji z drugimi učenci, pri Kemiji v življenju pa tudi z nekaterimi učenci, ki so bili že v letošnjem letu vključeni v ta projekt.

